



Commissie voor de  
milieueffectrapportage

# Verandering van de inrichting van Botlek Tank Terminal B.V. te Rotterdam

Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport

7 juni 2010 / rapportnummer 2417-30





## 1. HOOFDPUNTEN VAN HET MER

Botlek Tank Terminal B.V. (BTT) heeft het voornemen om de inrichting voor de op- en overslagterminal voor koolwaterstoffen, gelegen aan de Montrealweg 151 te Rotterdam, uit te breiden met een totale capaciteit van circa 360.000 m<sup>3</sup>, voor de opslag van eetbare en industriële oliën.

Ten behoeve van de vergunningaanvraag Wet milieubeheer (Wm) en de Waterwet (Wtw) wordt de procedure van de milieueffectrapportage (m.e.r.) doorlopen. Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland zijn in deze procedure bevoegd gezag voor de Wm vergunning. Rijkswaterstaat is bevoegd gezag in het kader van de Wtw.

De Commissie voor de m.e.r.<sup>1</sup> (hierna 'de Commissie') beschouwt de volgende punten als essentiële informatie in het milieueffectrapport (MER). Dat wil zeggen dat voor het meewegen van het milieubelang in de besluitvorming het MER in ieder geval onderstaande informatie moet bevatten:

- kwantitatieve milieu-informatie over de milieueffecten en gevolgen van mogelijk mitigerende maatregelen van de voorgenomen activiteit en verschillende alternatieven. Bijzondere aandacht moet worden besteed aan de milieuaspecten externe veiligheid en emissies naar de lucht;
- de mogelijkheden om een nulemissieterminal te realiseren;
- een goede samenvatting. De samenvatting moet als zelfstandig document leesbaar zijn en een goede afspiegeling zijn van de inhoud van het MER.

In de volgende hoofdstukken geeft de Commissie in meer detail weer welke informatie in het MER moet worden opgenomen. De Commissie bouwt in haar advies voort op de startnotitie. Dat wil zeggen dat in dit advies niet wordt ingegaan op de punten die naar de mening van de Commissie in de startnotitie voldoende aan de orde komen.

## 2. BELEID

### 2.1 Beleidskader en besluiten

In de startnotitie wordt een overzicht gegeven van het relevante beleid en de relevante wet- en regelgeving. DCMR heeft aanvullend beleid met betrekking tot geur.

Geef in het MER een overzicht van de daaruit voortvloeiende (harde) randvoorwaarden, criteria en uitgangspunten, waaraan het voornemen moet voldoen, waaraan de milieueffecten getoetst zullen worden en die een rol spelen bij de mogelijke keuze tussen alternatieven en varianten.

Geef in het MER een overzicht van de te nemen besluiten. Geef daarbij aan hoe de besluiten zich tot elkaar verhouden in de tijd en wie bevoegd gezag is.

---

<sup>1</sup> Voor de samenstelling van de werkgroep van de Commissie m.e.r., haar werkwijze en verdere projectgegevens, zie bijlage 1 bij dit advies. Projectgegevens en bijbehorende stukken, voor zover digitaal beschikbaar, zijn ook te vinden via [www.commissiemer.nl](http://www.commissiemer.nl) onder *adviezen*. Voor een overzicht van zienswijzen en adviezen wordt verwezen naar bijlage 2.

### **3. VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN**

#### 3.1 Algemeen

Beschrijf in het MER de relatie van het voornemen met het dempen van een gedeelte van de Botlekhaven. Ga in het MER in op het geplande tijdspad voor realisatie van de uitbreiding. Geef aan welke onderdelen van de uitbreiding en modernisering van de steigers onderdeel uitmaken van de voorgenomen activiteit. Beschrijf in hoeverre gebruik gemaakt zal worden van de huidige vergunde installatie binnen de uitbreiding en aanpassing van de steigers (bijvoorbeeld op het gebied van dampverwerking en afvalwaterbehandeling).

Het type product dat wordt opgeslagen en hoe vaak die wordt overgeslagen is van grote invloed op de milieueffecten. Bespreek in het MER:

- de (bandbreedte van de) samenstelling van de in de terminal op- en overgeslagen producten;
- de gemiddelde en maximaal te verwachten doorzet;
- de verwachte verdeling van deze doorzet over de transport modaliteiten water, spoor en tanktrucks.

#### 3.2 Alternatieven

Volgens de startnotitie zullen in het MER diverse technische uitvoeringsvarianten worden onderzocht onder andere op het gebied van externe veiligheid, verwerking van afvalwater en bodembeschermende voorzieningen. In de startnotitie staat dat in het MER geen alternatieve dampverwerkingstechnieken onderzocht zullen worden omdat met de geplande techniek al voldaan kan worden aan de emissiewaarden die in de NeR op verschillende stofklassen worden gesteld. De omvang van de uitbreiding is groot ten opzichte van de bestaande inrichting. Onderbouw in het MER dat de vergunde dampverwerkingstechniek nog steeds de optimale is door deze te toetsen aan:

- de vereiste capaciteit voor de complete toekomstige situatie, dus vergunde situatie inclusief de uitbreiding;
- het wettelijk kader voor de verschillende te verwerken stoffen met betrekking tot de emissie-eisen zoals vastgelegd in de NeR<sup>2</sup> en alle relevante BREF's<sup>3</sup>.

Besteed naast de in de startnotitie genoemde onderwerpen ook aandacht aan de volgende onderwerpen:

- overvulbeveiligingen;
- minimalisatie van de daklanding<sup>4</sup>, bijvoorbeeld door het verwerken van leidingaansluitingen en mengsystemen in de bodem van de tank;
- toepassing van walstroom.

---

<sup>2</sup> NeR: Nederlandse Emissierichtlijn Lucht.

<sup>3</sup> BREFS: BAT Reference documents. 'BAT' staat voor Best Available Techniques oftewel Best Beschikbare Techniek.

<sup>4</sup> De daklanding is het hoogteverschil tussen de bodem van de opslagtank en het dak van de opslagtank in een leeggepompte 'drijvend-dak' tank. In dit hoogteverschil ontstaat bij het vullen van de opslagtank een damp van vluchtige organische oplosmiddelen die uiteindelijk naar de lucht geëmitteerd wordt. Hoe lager de daklanding hoe lager ook de uiteindelijke emissie naar de lucht.

Bepaal voor ieder van de technische uitvoeringsvarianten of deze op basis van best beschikbare technieken (BBT) zijn en wel of niet de voorkeur genieten. Zodoende kan gemotiveerd een voorkeursalternatief en een meest milieuvriendelijk alternatief (mma) worden ontwikkeld.

Benader bij de afweging van technische uitvoeringsvarianten een 'nul-emissie'-terminal. Dat wil zeggen dat er gestreefd wordt naar een geheel gesloten uitgevoerde terminal waarbij alle vrijkomende dampen uit opslagtanks en scheepstanks worden opgevangen en met een zeer hoog rendement worden verwerkt dan wel vernietigd in een dampverwerkingsinstallatie (DVI).

### 3.3 Meest milieuvriendelijk alternatief

Ontwikkel het meest milieuvriendelijk alternatief (mma) op basis van de combinatie van bovenstaande uitvoeringsvarianten, waarbij minimale effecten op het milieu optreden.

Werk in het mma op basis van de nulemissieterminal in ieder geval het volgende uit:

- het minimaliseren van de overige milieueffecten (zoals water, geluid en externe veiligheid);
- optimalisatie vanuit milieuoogpunt van de verdeling over de verschillende verkeersmodaliteiten, voor zover de initiatiefnemer daar invloed op heeft.

### 3.4 Referentie

De referentiesituatie beschrijft de toekomstige situatie zonder uitvoering van de voorgenomen activiteit. Bij de autonome ontwikkeling moet in beeld worden gebracht wat de gevolgen zijn van andere activiteiten en initiatieven in het studiegebied waarover reeds besluiten zijn genomen.

Ga voor ieder van de milieuaspecten na in hoeverre het nodig is om bij de effectbeschrijving ook rekening te houden met de nieuwe activiteiten of projecten in de omgeving. Het gaat daarbij om ontwikkelingen die mogelijk in cumulatie met het voornemen belangrijke milieugevolgen voor het studiegebied (kunnen) hebben. Als nog onvoldoende inzichtelijk is in welke mate deze activiteiten of projecten bijdragen aan de milieubelasting dan kan dit beschreven worden middels een meest realistische/verwachte scenario en een "worst case"-scenario.

## 4. **BESTAANDE MILIEUSITUATIE EN MILIEUGEVOLGEN**

### 4.1 Algemeen

De bestaande milieutoestand inclusief de autonome ontwikkeling enerzijds en de milieueffecten van de alternatieven anderzijds moeten gelijkwaardig worden beschreven. Geef per milieuaspect aan of er mitigerende maatregelen mogelijk zijn, die de verwachte negatieve effecten op dat aspect kunnen wegnemen of verzachten.

Maak bij de beschrijving van de milieugevolgen onderscheid tussen gevolgen tijdens de aanlegfase, de productiefase en bij storingen en (groot) onderhoud.

Houd er bij de beschrijving van de milieueffecten rekening mee dat aangekoppelde schepen onderdeel uitmaken van de inrichting.

## 4.2 Externe veiligheid

Ga bij de beschouwing over veiligheid, naast de onderwerpen uit Veiligheidsrapport, ook in op:

- de relatie met rampbestrijdingsplannen in de Botlek;
- incidenten als in Buncefield (gaswolkexplosie) en op kleinere incidenten, ook als die geen slachtoffers eisen;
- de verhoging van de kans op calamiteiten in nabijgelegen tankputten en eventuele domino-effecten ten gevolge van calamiteiten;
- externe risico's van BRZO-bedrijven<sup>5</sup> in de directe omgeving<sup>6</sup>;
- de laad- en lossteigers en de aanwezige veiligheidsmaatregelen aldaar;
- de aan- en afvoer van de producten;
- de kans op en de gevolgen van een aanvaring als gevolg van langskomende vaartuigen tijdens laden en lossen;
- de gevolgen voor de nautische veiligheid door de toename van het aantal scheepvaartbewegingen van en naar de terminal als gevolg van het initiatief.

In het MER moet duidelijk zijn met welke maatregelen een aanvaardbaar risico bereikt wordt. De berekende risico's dienen getoetst te worden aan de grens- en richtwaarde van het plaatsgebonden risico en de oriënterende waarde van het groepsrisico uit het BEVI<sup>7</sup>. Beschouw hierbij expliciet de toename van het risico ten aanzien de eventueel aanwezige dan wel geprojecteerde (beperkt) kwetsbare objecten buiten de inrichtingsgrens.

Beschrijf in het MER het risico op instantaan falen van de tanks waarbij de gehele inhoud instantaan vrij zal komen (topping) en eventuele maatregelen om het risico op instantaan falen te verkleinen of de gevolgen daarvan te mitigeren.

## 4.3 Lucht

Om het voorkeursalternatief en de andere alternatieven met de referentiesituatie te kunnen vergelijken is het noodzakelijk om hun effecten op de luchtkwaliteit te beschrijven, ook onder de grenswaarden. Maak per alternatief duidelijk welke effecten uitvoeringsvarianten op de luchtkwaliteit hebben.

Presenteer voor deze alternatieven en uitvoeringsvarianten de emissies in tabelvorm en geef de concentraties van stoffen in de lucht en de geurbelasting, voor zover deze van invloed kunnen zijn op woningen en andere gevoelige bestemmingen, op kaart weer middels verschilcontouren.<sup>8 9</sup> Geef per contour

<sup>5</sup> BRZO-bedrijven: BRZO staat voor *Besluit Risico's Zware Ongevallen*.

<sup>6</sup> Een enkele inspreker vraagt zich af wat de uitbreiding gaat betekenen voor de veiligheid van bedrijven in de omtrek die werken met zeer gevaarlijke stoffen, zie zienswijze 2, bijlage 2.

<sup>7</sup> Besluit Externe Veiligheid Inrichtingen.

<sup>8</sup> Gebruik hiervoor bij NO<sub>x</sub> en PM<sub>10</sub> klassebreedtes van 1,0 µg/m<sup>3</sup> of minder, indien klassebreedtes van 1,0 µg/m<sup>3</sup> onvoldoende onderscheidend zijn. Kies voor de andere stoffen (indien er sprake is van relevante concentratiegradiënten van deze stoffen in de lucht) op basis van het uitgevoerde luchtonderzoek in het MER klassenbreedtes, die de verschillen tussen alternatieven in beeld brengen. Kwantificeer voor alle relevante

aan waar woningen en andere gevoelige objecten en groepen zich bevinden en hoeveel het er zijn<sup>10</sup>. Betrek in de berekeningen de emissie van schepen op het relevante deel van de vaarroute en tijdens laden en lossen<sup>11</sup>. Geef daarbij aan welke emissie factoren zijn gebruikt en hoe deze zijn toegepast voor de verschillende scheepstypen en scheepsbewegingen.

Beschrijf in het MER de beperkingen verbonden aan de gekozen modelleringmethode, de representativiteit van gebruikte modelinput (zoals activiteitsgegevens, emissiefactoren, achtergrondconcentraties en meteorologische gegevens) en modelaanname (ten aanzien van bijvoorbeeld verspreiding en omzetting van luchtverontreiniging in de atmosfeer). Presenteer onzekerheidsmarges in de eindresultaten, als ook in de berekende achtergrondconcentraties en de effecten van mitigerende maatregelen.

Geef voor zinvolle combinaties van uitvoeringsalternatieven van de typen opslagtanks en emissiebeperkende maatregelen de totale emissie van de relevante stoffen per jaar cq de piekmissies bij laden, lossen, storings- en (groot) onderhoud weer. Maak in het MER aannemelijk dat het voornemen (inclusief eventuele mitigerende maatregelen) realiseerbaar is binnen de luchtkwaliteitseisen van de Wet milieubeheer.

## 4.4 Natuur

In het MER dienen de mogelijke belangrijke nadelige gevolgen voor de natuur beschreven te worden. Doe dit aan de hand van de volgende informatie.

### **Gebiedsbescherming**

Geef in het MER aan of het voornemen, in cumulatie met andere autonome ontwikkelingen in het plangebied, gevolgen kan hebben voor beschermde natuurgebieden (externe werking).<sup>12</sup> Kwantificeer in het MER de grootte van deze gevolgen. Daarbij dient met name rekening te worden gehouden met depositie van SO<sub>2</sub> en NO<sub>x</sub> (zie ook §4.3). Indien dat het geval zou kunnen zijn, presenteer dan per Natura 2000- gebied:

- de begrenzingen van het gebied aan op kaart, inclusief een duidelijk beeld van de ligging van het plangebied;
- de afstanden van de voorgenomen activiteit tot de beschermde gebieden of kaarten met een duidelijke schaal waarvan dit is af te leiden.

---

alternatieven de verwachte bijdragen aan immissies van fijn stof (PM<sub>2,5</sub> en PM<sub>10</sub>), NO<sub>x</sub>, SO<sub>2</sub>, VOS, benzeen en andere zwarte lijst stoffen en stoffen met een lage geurdrempel.

<sup>9</sup> Een inspreker verwacht dat voor de gemeenten Heenvliet, Geervliet en de deelgemeente Rozenburg de belasting met zwarte lijst- en geurstoffen toe zal nemen, zie zienswijze 2, bijlage 2.

<sup>10</sup> Gebruik hiervoor de zogeheten Adres Codering Nederland (ACN)-bestanden. Denk bij gevoelige objecten aan kinderdagverblijven, scholen, verpleeg- en verzorgingshuizen en woningen. Gevoelige groepen zijn bijvoorbeeld kinderen, ouderen en mensen met long- of hartziekten.

<sup>11</sup> Breng hiertoe in beeld welke extra scheepvaartverkeersstromen (routes en tijdstippen) het voornemen oproept.

<sup>12</sup> Als op grond van objectieve gegevens niet kan worden uitgesloten dat het voornemen afzonderlijk dan wel in combinatie met andere plannen of projecten, significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied, rekening houdend met de instandhoudingsdoelstellingen van dat gebied, geldt dat een passende beoordeling opgesteld moet worden.

Onderzoek in de passende beoordeling of de zekerheid kan worden verkregen dat het project in cumulatie met andere projecten of handelingen geen schadelijke gevolgen heeft voor de natuurlijke kenmerken van het gebied. Wanneer uit de passende beoordeling blijkt dat er wel sprake kan zijn van significante gevolgen, kan geen toestemming worden verleend voor het project, tenzij de zogenaamde ADC-toets wordt doorlopen. De ADC-toets houdt op grond van art. 19g en 19h van de Nbw 1998 respectievelijk in: A: zijn er Alternatieve oplossingen voor een project of handeling? Inclusief locatiealternatieven. D: zijn er Dwingende redenen van groot openbaar belang waarom het project toch gerealiseerd moet worden? en C: welke Compenserende maatregelen zullen dan getroffen worden om te waarborgen dat de algehele samenhang van Natura 2000 bewaard blijft?

- de (vigerende) instandhoudingsdoelstellingen voor de verschillende soorten en habitats en of sprake is van een behoud- of verbeterdoelstelling;
- de (landelijke) staat van instandhouding en de betekenis van dit gebied voor de verschillende soorten en habitats.

#### **Soortenbescherming**

Volgens de startnotie zullen er geen knelpunten met betrekking tot de Flora- en faunawet beschermde soorten verwacht worden in het plangebied. Onderbouw in het MER of dat inderdaad het geval is. Indien er wel beschermde soorten in het plangebied aanwezig zijn bepaal dan in hoeverre verbodsbepalingen<sup>13</sup> mogelijk overtreden worden.

#### 4.5 Overige milieuaspecten

Volg voor de milieueffecten van overige onderdelen (afval, bodem en water, verkeer, geluid, grond en bodemwater, energie en landschap) de in de startnotie genoemde werkwijze.

### **5. LEEMTEN IN MILIEU-INFORMATIE**

Geef aan over welke milieuaspecten geen informatie kan worden opgenomen vanwege gebrek aan gegevens. Beschrijf welke onzekerheden zijn blijven bestaan en wat hiervan de reden is.

In het MER moet duidelijk worden gemaakt welke consequenties de kennisleemten en onzekerheden hebben voor het besluit. Geef een indicatie in hoeverre op korte termijn de informatie beschikbaar zou kunnen komen.

### **6. EVALUATIEPROGRAMMA**

Het bevoegd gezag moet bij het besluit aangeven hoe en op welke termijn een evaluatieonderzoek verricht zal worden om de voorspelde effecten met de daadwerkelijk optredende effecten te kunnen vergelijken en zo nodig aanvullende mitigerende maatregelen te treffen. Het verdient aanbeveling dat de initiatiefnemer in het MER reeds een aanzet geeft tot een evaluatieprogramma en daarbij een verband legt met de geconstateerde leemten in informatie en onzekerheden.

### **7. SAMENVATTING VAN HET MER**

De samenvatting is het deel van het MER dat vooral wordt gelezen door besluitvormers en insprekers. Daarom verdient dit onderdeel bijzondere aandacht. De samenvatting moet als zelfstandig document leesbaar zijn en een goede afspiegeling zijn van de inhoud van het MER.

---

<sup>13</sup> Art. 8 (planten) en 9 - 12 (dieren) van de Flora en faunawet.



## **BIJLAGE 1: Projectgegevens richtlijnenfase besluit-m.e.r.**

**Initiatiefnemer:** Botlek Tank Terminal B.V. (BTT)

**Bevoegd gezag:** Gedeputeerde Staten van de provincie Zuid-Holland en Rijkswaterstaat

**Besluit:** een vergunning in het kader van de Wet milieubeheer (Wm) en de Waterwet (Wtw)

**Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994:** C25

**Activiteit:** een inrichting voor de op- en overslagterminal voor koolwaterstoffen met een totale capaciteit van circa 360.000 m<sup>3</sup>.

**Procedurele gegevens:**

aankondiging start procedure in de Staatscourant nr. 5156 van: 2 april 2010  
ter inzage legging startnotitie: 6 april tot en met 3 mei 2010  
adviesaanvraag bij de Commissie m.e.r.: 30 maart 2010  
richtlijnenadvies uitgebracht: 7 juni 2010

**Samenstelling van de werkgroep:**

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen bestaande uit enkele deskundigen, een voorzitter en een werkgroepsecretaris. De werkgroepsamenstelling bij het onderhavige project is als volgt:

ir. B. Barten (werkgroepsecretaris)  
ir. T.B.J. Bremer  
drs. L. van Rijn-Vellekoop (voorzitter)  
ir. A. Valk

**Werkwijze Commissie bij richtlijnenadvies:**

In dit advies geeft de Commissie aan welke onderwerpen naar haar mening behandeld dienen te worden in het MER en met welke diepgang. De Commissie neemt hierbij de startnotitie als uitgangspunt. Om zich goed op de hoogte te stellen van de situatie en relevante omstandigheden legt de Commissie in de meeste gevallen een locatiebezoek af.

Zie voor meer informatie over de werkwijze van de Commissie [www.commissiemer.nl](http://www.commissiemer.nl) op de pagina *Commissie m.e.r.*

**Betrokken documenten:**

De Commissie heeft de volgende documenten betrokken bij haar advisering:

- Oranjewoud & Botlek Tank Terminal B.V., maart 2010. Startnotitie milieueffectrapportage t.b.v. de verandering van de inrichting van Botlek Tank Terminal.

De Commissie heeft kennis genomen van de zienswijzen en adviezen, die zij van het bevoegd gezag heeft ontvangen. Dit advies verwijst naar een reactie als die nieuwe inzichten naar voren brengt over specifieke lokale milieuomstandigheden of te onderzoeken alternatieven. Een overzicht van de zienswijzen en adviezen is opgenomen in bijlage 2.

## **BIJLAGE 2: Lijst van zienswijzen en adviezen**

1. N.V. Nederlandse Gasunie, Groningen
2. M.L. van der Post, Rotterdam



## Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport Verandering van de inrichting van Botlek Tank Terminal B.V. te Rotterdam

Botlet Tank Terminal B.V. (BTT) wil de inrichting voor de op- en overslagterminal voor koolwaterstoffen, gelegen aan de Montrealweg 151 te Rotterdam, uitbreiden met een totale capaciteit van circa 360.000 m<sup>3</sup>. Voor de vergunningaanvraag Wet milieubeheer (Wm) en de Waterwet (Wtw) wordt de procedure van de milieueffectrapportage (m.e.r.) doorlopen. Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland (Wm vergunning) en Rijkswaterstaat (Wtw) zijn bevoegd gezag.

ISBN: 978-90-421-3049-4



Commissie voor de  
milieueffectrapportage

Arthur van Schendelstraat 800 Utrecht

T 030 - 234 76 66

F 030 - 233 12 95

E [mer@eia.nl](mailto:mer@eia.nl)

w [www.commissiemer.nl](http://www.commissiemer.nl)

